

การพัฒนารูปแบบการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
ของจังหวัดฉะเชิงเทรา

โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่

DEVELOPING A TRAINING MODEL FOR PRIMARY SCHOOL ENGLISH
TEACHERS THROUGH THE INTEGRATION OF POSTMODERN
LINGUISTIC CONCEPTUAL FRAMEWORK

นพมาศ หงษาชาติ ¹

Nopamat Hongsachat

Abstract

This research concerned the development of the language teachers in primary schools in Chachoengsao through the integration of postmodern linguistic conceptual framework aimed to 1) explore the conditions of learning the English language in primary schools, 2) develop training model for primary school English teachers based on the requirements of the national curriculum expectation, and 3) study the effectiveness of the training model.

The study used quantitative and qualitative research methods for data collection and analyses. The questionnaire respondents consisted of 210 primary school teachers in Chachoengsao obtained by Yamanae sample size. Twenty teachers from 18 schools in 7 districts participated in the professional development phases.

The method of professional development consisted of three workshops: 1) Crosstalk techniques to develop communicative skill, 2) identification of units of study and classroom instruction through examination of the requirements of the national curriculum, and 3) implementation of Crosstalk in the English

¹ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

Ph.D, A lecturer of the English Program, English Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao, Thailand

lessons. The follow-up procedure of monitoring and coaching was conducted at the schools, combined with teachers' seminars to reflect on the development of the teachers' training progression.

Findings from the school survey indicated that 16.7% of the teachers obtained English language credentials from accredited universities. In addition, the findings revealed that the main teaching method was rote learning, grammar translation, and use of decontextualized vocabulary. Also the English teachers needed continuous development of English for communication skills, curriculum and teaching techniques, as to 83.3% of them did not have English language credentials.

The professional development model for in-service English language teachers in Chachoengsao was validated on five principles: 1) empowering the teachers to be efficient in language for communication, 2) using the English language as the medium of classroom instruction for teachers' training workshops, 3) implementing teachers' knowledge and skills acquired from the workshops, 4) monitoring and coaching teacher trainees, and finally 5) organizing seminars with teachers' input.

Moreover, the teacher training model reflected that Crosstalk enabled the teachers to naturally develop English for communication. They were able to create lesson plans based on national curriculum, incorporating varieties of teaching techniques. This leads to building teachers' learning community across the school districts of Chachoengsao and Rajabhat University, and also the sharing of resources and ideas across the community. Finally, suggestions were submitted to the Chachoengsao Education Office: Area 1 and Area 2 on the recruitment and professional development of English teachers based on the findings of this research.

Keywords: TEFL in primary school education, teachers' training model, Postmodernism, Crosstalk

บทคัดย่อ

การดำเนินการวิจัยพัฒนารูปแบบการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาบริบทการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษ ให้ครูสามารถปฏิบัติการสอนได้ตามมาตรฐานหลักสูตร และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของ รูปแบบการอบรมครูที่ได้พัฒนาขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นครูจำนวน 210 คน ซึ่งดำเนินการคัดเลือกตามหลักการของ Yamanae โดยใช้แบบสอบถามและในขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 20 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนด คือ เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1 และเขต 2 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา เป็นผู้ที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนา และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาจากโรงเรียน 18 โรงเรียนใน 7 อำเภอ

วิธีดำเนินการเพื่อพัฒนาครูประกอบด้วย การอบรมปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารโดยใช้เทคนิค Crosstalk 2) การพัฒนาหลักสูตร รายวิชา และ 3) การบูรณาการทักษะภาษากับเทคนิควิธีการสอนต่อเนื่องจากการอบรม ปฏิบัติการเป็นกระบวนการติดตามการสอนและการให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตร เพื่อการ ปรับปรุง และกระบวนการสัมมนากลุ่มเพื่อสะท้อนปัญหา/อุปสรรค และประเมินประสิทธิผล ในการดำเนินการ

ผลการศึกษาริบทพบ ว่า ครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของจังหวัด ฉะเชิงเทรา จบการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษเพียงร้อยละ 16.7 ครูสอนภาษาอังกฤษด้วย วิธีการให้นักเรียนท่องจำ การแปลคำต่อคำเป็นภาษาไทย และสอนคำศัพท์แบบแยกส่วน ครูต้องการให้มีการพัฒนาในเรื่องความรู้และทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร การพัฒนาหลักสูตร รายวิชาและเทคนิควิธีการสอนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากร้อยละ 83.3 ไม่ได้มีวุฒิการศึกษาทาง ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษาพัฒนารูปแบบการอบรมครู ได้แนวปฏิบัติที่เป็นหลักการในการ ดำเนินงาน 5 ประการคือ 1) พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมี

ประสิทธิภาพ 2) การบูรณาการทักษะภาษากับเทคนิควิธีการสอนในการอบรมปฏิบัติการ 3) การทดลองนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียน 4) การติดตามการสอนของครู และการให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตร 5) การจัดสัมมนาเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเพื่อการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้กระบวนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาแบบการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษสะท้อนให้เห็นว่าเทคนิค Crosstalk ช่วยให้ครูมีพัฒนาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามธรรมชาติครูสามารถจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามหลักสูตร มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย และยังส่งผลให้เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือแบบธรรมชาติระหว่างครูด้วยกันในแต่ละโรงเรียนและกับมหาวิทยาลัย รวมถึงการใช้ทรัพยากรร่วมกันและเป็นข้อเสนอแนะให้เขตพื้นที่การศึกษาสำหรับการพัฒนาครูและการรับบรรจุครูต่อไป

คำสำคัญ

การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา รูปแบบการอบรมครูภาษาอังกฤษ ยุคหลังสมัยใหม่ นิยม เทคนิค Crosstalk

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาภาษาต่างประเทศตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมและไม่มีครูที่มีคุณสมบัติตรงตามสาขา โรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้ครูประจำชั้นสอนแทบทุกวิชา หรือครูคนเดียวสอนหลายวิชาและครูไม่ถนัดในการสอนภาษาอังกฤษ และไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในห้องเรียน จึงใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นความเข้าใจเกี่ยวกับภาษามากกว่าการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร กล่าวคือครูอธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์เป็นภาษาไทยนักเรียนพูดประโยคตามหนังสือนักเรียนท่องจำคำศัพท์ แต่ไม่สามารถนำคำศัพท์หรือไวยากรณ์ไปร้อยเรียงใช้ในสิ่งที่ต้องการพูดได้จริง นอกจากนี้ปัญหาด้านขาดครูชำนาญการ ยังพบปัญหาด้านตัวนักเรียน ความพร้อมทางด้านสุขภาพ การส่งเสริมจากผู้ปกครอง และโรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ในการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความรู้ทักษะแก่ผู้เรียน รวมทั้งการตรวจติดตามมาตรฐานวิชาการตามสภาพจริง จึงทำให้ผลลัพธ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย อยู่ในระดับท้ายเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ จากข้อมูลการทดสอบ ข้อสอบวัดระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษ

TOEFL พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสอบเดือนกรกฎาคม 2547 - มิถุนายน 2548 คนไทยมีคะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 8 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย พม่า อินโดนีเซีย เวียดนาม และลาว เช่นเดียวกับผลการวัดระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษ TOEIC คนไทยอยู่ในลำดับที่ 4 ของอาเซียน รองจากฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และกัมพูชา และจากการสอบเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัย เดือนมีนาคม 2548 ค่าเฉลี่ยคะแนนภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 40.14 ซึ่งเป็นผลคะแนนสูงสุดกว่าทุกปี และครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาร้อยละ 90 มีความรู้ค่อนข้างต่ำเพราะไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยตรง ขณะที่ครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมมีความรู้อยู่ระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ (มติชนรายวัน, 2549, หน้า 26) รวมทั้งผลการสอบภาษาอังกฤษทั้ง 2 ประเภท คือ 1) NT หรือ National Test จัดสอบโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ 2) O-NET จัดสอบโดยสถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ซึ่งในปีการศึกษา 2551 สพฐ. จัดสอบให้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วน สทศ. จัดสอบให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ซึ่งผลการสอบภาษาอังกฤษทั้ง 2 ประเภทของนักเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1, 2549 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2, 2549)

การพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาเพื่อให้สามารถนำไปถ่ายทอดและพัฒนาให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามระดับช่วงชั้น อายุและประสบการณ์ของนักเรียนจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศในระดับที่จะเข้าสู่การพัฒนาในเวทีระดับภูมิภาคและระดับโลก ครูสอนภาษาอังกฤษจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ความหมายของภาษา องค์ความรู้ทางภาษา เทคนิควิธีการสอนภาษา เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การเรียนการสอนภาษาควรเน้นการสอนในสภาพของการนำไปใช้จริงตามบริบทของสังคม เพื่อให้การเรียนภาษาอังกฤษมีความหมายสำหรับตัวผู้เรียน และเป็นช่องทางในการเรียนรู้ความรู้ในสาขาต่างๆ และเป็นประโยชน์ในการสร้างโอกาสทางอาชีพแก่ผู้เรียนในอนาคต ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการหาแนวทางพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ให้มีความตระหนักในพลังอำนาจของภาษา สามารถนำภาษาไปสร้างความหมายตามที่ต้องการสื่อสาร และใช้กระบวนการเรียนการสอนที่ดึงศักยภาพที่ผู้เรียนมีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางการสื่อสารให้ได้มากที่สุด

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนระดับประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา และนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษ ให้ครูสามารถปฏิบัติการสอนได้ตามมาตรฐานหลักสูตร และเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการอบรมครูที่พัฒนาขึ้น

คำถามการวิจัย

1. ครูสอนภาษาอังกฤษที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ สามารถพัฒนาให้มีสมรรถนะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนได้หรือไม่
2. รูปแบบการฝึกอบรมครูที่พัฒนาขึ้น ช่วยเสริมศักยภาพครูผู้สอนภาษาอังกฤษด้านความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีในการจัดกระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2544 ได้หรือไม่

วิธีดำเนินการ

การวิจัยมีการดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาเอกสารหลักสูตร แนวคิดทฤษฎีวิวัฒนาการทางภาษาระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมกับพัฒนาแบบสอบถาม เพื่อใช้สอบถามครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 210 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในสภาพจริงของจังหวัดฉะเชิงเทรา และสัมภาษณ์วิทยากรที่ฝึกอบรมครูสอนภาษาอังกฤษของจังหวัด เกี่ยวกับปัญหาที่พบในการอบรมครูภาษาอังกฤษจำนวน 5 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบในการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ 3 ด้าน คือความรู้ ทักษะและเทคนิควิธีในการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกครูเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจปัญหาเชิงปริมาณ ประชากรเป็นครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรารวมทั้งสิ้นจำนวน 442 คน และได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามหลักการของ Yamanae ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนในขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าโครงการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ มีวิธีการดำเนินการดังนี้คือ แจกรายละเอียดการดำเนินงานตามโครงการไปยังเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1 และ เขต 2 เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความพร้อมที่จะเข้าโครงการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษและมีการประชุมชี้แจงโครงการในวันพฤหัสบดีที่ 28 มิถุนายน 2550 มีครูซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนด คือ เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1 และเขต 2 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา เป็นผู้ที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนา และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 ราย

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนในการดำเนินการเสริมสมรรถนะของครูผู้สอนโดยจัดในรูปแบบของการฝึกอบรมปฏิบัติการ (workshops) และจัดต่อเนื่องทั้งหมด 3 ครั้ง คือ การฝึกอบรมปฏิบัติการ ครั้งที่ 1 เน้นการพัฒนาทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารของครูสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในห้องเรียนกับนักเรียนได้อย่างเป็นธรรมชาติ การฝึกอบรมปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 เป็นการศึกษาทำความเข้าใจกับหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร และนำมากำหนดเป็นประเด็นเนื้อหา หรือหัวข้อ (theme/topic) ให้เหมาะกับระดับช่วงชั้นและสอดคล้องตามมาตรฐานหลักสูตร และเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตามแผนการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น ไม่เป็นการวนเวียนอยู่ที่เดิม เพราะปัญหาที่จะพบเสมอในการปฏิบัติการสอนจริงคือครูสอนเนื้อหาซ้ำเดิมในทุกะดับชั้น และภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดของโรงเรียน พัฒนาการของผู้เรียนจึงอยู่กับความสามารถและความตั้งใจของผู้สอนเป็นสำคัญ การฝึกอบรมปฏิบัติการ ครั้งที่ 3 เป็นการบูรณาการการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความรู้ในการคัดเลือก จัดลำดับเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับระดับชั้นและความสามารถของผู้เรียนตามมาตรฐานหลักสูตร การวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน การทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นตอนการติดตามผลหลังการฝึกอบรมปฏิบัติการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกัลยาณมิตร ในขั้นตอนนี้เป็นการไปสังเกตการสอนของครูในกลุ่มตัวอย่าง หลังการฝึกอบรมปฏิบัติการเพื่อดูพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนการศึกษาการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติ

การสอนจริงในโรงเรียน ผู้วิจัยออกไปสังเกตการสอนรวม 3 ครั้ง และบันทึกวีดิทัศน์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 ราย กระบวนการติดตามการสอนในครั้งที่ 1 ได้ดำเนินการหลังจากการฝึกอบรมปฏิบัติการครั้งที่ 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นการเยี่ยมครูได้พบผู้บริหารได้เห็นสภาพของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน และศึกษาการประยุกต์ใช้ความรู้ของครูหลังการฝึกอบรม การออกไปสังเกตการสอนในครั้งที่ 2 ดำเนินการหลังการอบรมปฏิบัติการครั้งที่ 3 ซึ่งเป็นการอบรมปฏิบัติการครั้งสุดท้าย ทั้งนี้เพื่อสังเกตการสอนและบันทึกวีดิทัศน์ พัฒนาการของครูผู้สอนหลังการอบรม กระบวนการติดตามครั้งที่ 3 มีการดำเนินการสังเกตการสอนและบันทึกวีดิทัศน์เพื่อดูความคงทน ในการนำความรู้จากการฝึกอบรมปฏิบัติการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลังสิ้นสุดกระบวนการปฏิบัติการไปแล้วประมาณ 70 วัน การติดตามทั้ง 3 ครั้ง นอกจากการสังเกตการสอนแล้วยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้คำแนะนำและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์กับครูในการปรับปรุงและพัฒนาการสอน และสอบถามความรู้สึกละเอียดของนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ขั้นตอนที่ 5 เป็นขั้นตอนของการสัมมนาผลการพัฒนาสมรรถนะของครูกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดให้มีการสัมมนาหลังการติดตามผล เพื่อสะท้อนความคิด การวิเคราะห์กระบวนการในการศึกษาวิจัย ได้รู้ปัญหาและผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นและนำไปสู่การเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในการดำเนินงาน การสะท้อนความคิดของครูจึงเป็นการพิจารณาไตร่ตรอง ล้ำรวจ ทบทวนและตั้งคำถาม และเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานวิจัยในการดูความสำเร็จในการพัฒนาและวิวัฒนาการของการพัฒนา การกลับมาสัมมนาได้จัดให้มีขึ้น 2 ครั้ง ดังนี้คือ

การสัมมนาครั้งที่ 1 ได้ดำเนินการหลังจากการติดตามไปสังเกตการสอน และให้คำแนะนำเชิงกลยาณมิตรแล้ว 2 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน และเพื่อเป็นการทบทวนกระบวนการและวิธีการพัฒนาครูโดยการให้ครูได้สะท้อนความคิดหลังการนำไปสู่การปฏิบัติ ได้ร่วมกันแก้ไขปัญหา ปรับปรุงวิธีการ เพิ่มเติมความรู้และจัดให้ทดลองสาธิตการสอนในห้องเรียน

การสัมมนาครั้งที่ 2 เป็นการกลับมาสัมมนาหลังจากมีการติดตามไปสังเกตการสอนครั้งที่ 3 ก่อนสรุปผลการวิจัยของผู้วิจัย และนำผลจากการสัมมนาเขียนเป็นแนวทางและกระบวนการในการพัฒนาครู ซึ่งในการสัมมนาครั้งที่ 2 นี้มีกิจกรรมหลัก 2 เรื่อง คือ

ครูสะท้อนผลที่เกิดขึ้นทั้งด้านตัวครูและนักเรียนในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสาร การใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติแทนการท่องจำ และการอธิบายเป็นภาษาไทย การเพิ่มเติมทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และกิจกรรมการประเมินทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของครูในกลุ่มตัวอย่างหลังการพัฒนา โดยกำหนดให้ครูได้ทำกิจกรรมโดยใช้เทคนิค Crosstalk ในการเล่าเรื่อง (story-telling) และใช้เกณฑ์ประเมินผลการเล่าเรื่องใน 4 ประเด็น คือ ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) เทคนิคการเล่าเรื่องให้น่าสนใจ (interesting) การใช้ท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง (action) และการใช้สื่อ อุปกรณ์ / วิธีการนำเสนอเรื่องราว (materials/presentation) โดยมีเจ้าของภาษาเป็นผู้ร่วมประเมินกับผู้วิจัยอีก 5 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ และการบันทึกผลการเรียนรู้หลังการสอน นำมาวิเคราะห์และเขียนรายงานผลด้วยวิธีการรายงานข้อมูลเชิงคุณภาพตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ ที่นำมาใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวคิดและความคิดที่มีระดับใกล้เคียงกับข้อมูลที่เป็นรูปธรรมของปรากฏการณ์หรือข้อเท็จจริงมาก ถือได้ว่าเป็นทฤษฎีติดดิน (grounded theory) (ลิน พันธุ์พิธิจ. 2547, 275) กล่าวคือเป็นทฤษฎีหรือข้อสรุปที่สร้างขึ้นมาอย่างเป็นระบบ จากข้อมูลรูปธรรมหรือความเป็นจริงโดยตรงของการวิจัย และได้มาโดยกระบวนการวิจัย (สุภาวศ์ จันทวานิช. 2546, 19-20)

การศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการอบรมครู โดยใช้ repeated ANOVA ในการทดสอบการเท่ากันในค่าเฉลี่ยของการติดตามสังเกตการสอน 3 ครั้ง โดยดูผลจาก Greenhouse – Geisser เนื่องจากความแปรปรวนของข้อมูลไม่เป็น Compound Symmetry และใช้ LSD (Least Significant Difference) ในการหาความแตกต่างระหว่างคู่

ตาราง 1 Tests of Within-Subjects Effects

Source	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
FACTOR1 Greenhouse-Geisser	22.784	1.163	19.595	27.314	.000
Error (FACTOR1) Greenhouse-Geisser	15.849	22.092	.717		

โดยตั้งสมมติฐานดังนี้ $H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$

H_1 : ค่าเฉลี่ยอย่างน้อย 1 คู่ไม่เท่ากัน

โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้ ผลของการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการอบรมครูที่นำมาใช้ปรากฏ ดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการอบรมครู

Pairwise Comparisons				
(I) FACTION	(J) FACTOR1	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig. ^a
1	2	-1.066*	.228	.000
	3	-1.459*	.256	.000
2	1	1.066*	.228	.000
	3	-.393*	.085	.000

จากตาราง 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการอบรมครูที่นำมาใช้ พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูในกลุ่มตัวอย่าง หลังเข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการ แตกต่างจาก ก่อนเข้าร่วมโครงการ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เป็นการสะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการอบรมครูที่นำมาใช้มีประสิทธิภาพจริง

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

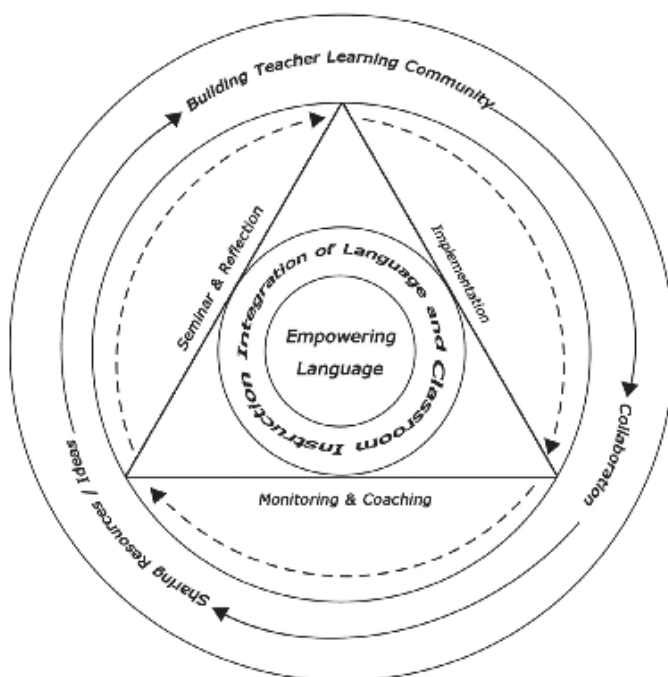
1. **บริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา**
จังหวัดฉะเชิงเทรามีเขตพื้นที่การศึกษา 2 เขต เขต 1 รับผิดชอบการจัดการศึกษา 4 อำเภอ เขต 2 รับผิดชอบ 7 อำเภอ แต่มีจำนวนโรงเรียนใกล้เคียงกัน ครูสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนร้อยละ 16.7 ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท

2. **รูปแบบการอบรมครู** จากการที่ได้ศึกษาบริบท การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในจังหวัดฉะเชิงเทรา และได้ข้อมูลที่เป็นปัญหาจากครูที่ปฏิบัติการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งการศึกษาเอกสารวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ

จึงได้กำหนดรูปแบบการอบรมครู เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนของครูทั้งนี้การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นความจำเป็นอย่างมากเพราะการช่วยเสริมศักยภาพให้กับครู ก็คือการช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (Darling-Hammond. 1998; Diaz-Maggioli. 2004; Sparks. 2002) การพัฒนาวิชาชีพครูเป็นการส่งเสริมการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน การพัฒนาครูให้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถประยุกต์ใช้วิธีการสอนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ครูมีอัตลักษณ์ในวิชาชีพของตน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน สามารถปรับตัวให้เข้ากับวิธีการเรียนและความต้องการของผู้เรียนได้

การดำเนินงานพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษในจังหวัดฉะเชิงเทราของผู้วิจัยเป็นการพัฒนาครูที่ไม่สำเร็จการศึกษาในสาขาภาษาอังกฤษ ให้ปฏิบัติการสอนได้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาด้านความรู้ทักษะในการสื่อสารของครูตามมาตรฐานการศึกษาระดับพื้นฐานมาตราที่ 24 และตามมาตราที่ 22 การพัฒนาให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลจากการพัฒนาครูเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดทำให้ได้รูปแบบการอบรมครู ซึ่งแสดงด้วยภาพ ดังนี้

Teachers' Training Model (TTM)

ภาพ 1 รูปแบบการอบรมครู

Empowering Language: จากวงในสุดในแผนภูมิภาพของกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครู คือกระบวนการ Empowering Language ได้เริ่มจากการสร้างความตระหนักให้กับครูถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาที่สอนเป็นภาษาในการสื่อสารกับผู้เรียนแทนการใช้ภาษาแม่ ในกระบวนการสร้างความตระหนักในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงใช้เทคนิค Crosstalk เพื่อแสดงให้เห็นว่า กระบวนการในการสื่อสารไม่ได้มีแต่ภาษาอย่างเดียว ยังมี การใช้ อวจนภาษา เช่น การแสดงสีหน้า ภาษาท่าทาง ภาษาสัญลักษณ์ การวาดภาพ การใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ในการสร้างความหมายประกอบภาษาพูด

Integration of Language and Classroom Instruction: ในขั้นตอนนี้ เป็นการที่จะบูรณาการเรื่องของการบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับทักษะการสื่อสารที่ครูได้พัฒนามาในขั้นการอบรมปฏิบัติการครั้งที่ 1 การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างองค์ความรู้ในเรื่องมาตรฐานหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐานหลักสูตร การวางแผน จัดเนื้อหาและกิจกรรมการสอนตามหน่วยการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ (mind map) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย (task-based learning) การจัดทำมาตรฐานหลักสูตรรายวิชา และการจัดทำแผนการสอน

Implementation: กระบวนการนี้เป็นการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน การพัฒนาครูที่ได้ผลดีที่สุดคือ การพัฒนาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน การนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาครูหลังการฝึกอบรมปฏิบัติการ เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรค ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา ลำดับขั้นที่สำคัญสุดในการพัฒนาครูคือความพร้อมของครู การวางแผน การพัฒนา การฝึกอบรม การนำไปใช้และการปรับปรุงพัฒนา

Monitoring and coaching: ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนไปติดตามสังเกตการสอนของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการสอนในโรงเรียนที่ตนสังกัด การไปสังเกตการสอนและการให้คำแนะนำแบบกัลยาณมิตร รูปแบบของการไปให้กำลังใจ ช่วยเหลือและสนับสนุนให้ครูมีกำลังใจในการทำงาน เปลี่ยนแปลงวิธีการสอนเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน และผลที่เกิดจากการไปติดตามสังเกตการสอนของกลุ่มตัวอย่างทำให้เกิดความร่วมมือในทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนทำให้มีบรรยากาศการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ลดความโดดเดี่ยวของกลุ่มตัวอย่าง พัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้วิธีการสอนของครู พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

Seminar & Reflection: ขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาครู เพราะกลุ่มตัวอย่างได้มีการสะท้อนความคิด ชักถามปัญหา ข้อสงสัย ความยุ่งยากที่เกิดขึ้น ในการปฏิบัติ ซึ่งทำให้ได้มีการคิด แก้ไขหรือค้นหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

Building Teacher Learning Community: จากกระบวนการในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาครูได้ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มตัวอย่าง วิทยากรและผู้วิจัย หรือระหว่างโรงเรียนในพื้นที่จำนวน 18 โรงเรียน กับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์ กระบวนการ พัฒนาครูกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาดำเนินงาน 10 เดือน เป็นการสร้างความร่วมมือในการทำงานระหว่างหน่วยงานราชการ ในการค้นหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา ครูสอนภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับแนวคิดของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแลกเปลี่ยน ด้านทรัพยากร (sharing ideas & resources) และมีมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสนับสนุน ทางความรู้และวิทยากรใหม่ๆ ทำให้เกิดกระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้ (Teachers' Learning Communities) แบบธรรมชาติที่มาจากความสัมพันธ์และอุดมการณ์ที่เหมือนกัน ในการพัฒนาตนและพัฒนางาน

รูปแบบการอบรมครูที่พัฒนาขึ้น ทำให้ครูมีพัฒนาการในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเทคนิควิธีสอน และมีเจตคติที่ดีต่อการสอน ภาษาอังกฤษ

3. ผลการศึกษาประสิทธิภาพรูปแบบการอบรมครู โดยภาพรวมพบว่า ครูสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมั่นใจ และใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนมากขึ้น ครูมีพัฒนาการด้านความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ครูปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็น นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเลือกเรื่องที่น่าสนใจมาสอนให้เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนมากขึ้น ความรู้ เดิมและความรู้ใหม่ถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน จึงเป็นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีความหมาย ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจใน ความรู้ที่ได้รับ เห็นประโยชน์ของการฝึกอบรมปฏิบัติการ และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จริง ณ โรงเรียนของตน

สรุปและอภิปรายผล

1. ความสำคัญในการศึกษาบริบทของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

การศึกษานี้เป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเพราะทำให้ผู้วิจัยได้รู้เงื่อนไขเดิม และสิ่งที่จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการศึกษานี้จึงเป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์การดำเนินงานในสภาพที่เป็นจริง เพื่อสร้างความชัดเจนของกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ผลจากการศึกษานี้มีความสำคัญกับกระบวนการวิจัย เพราะทำให้ได้ทราบสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา และเป็นแนวทางในการหาวิธีแก้ปัญหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ปัญหาที่ครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างระบุ คือ ขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษเพียงพอ กลุ่มตัวอย่างจึงต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบใหม่ จึงดำเนินการสอนแบบดั้งเดิม (traditional approach) เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัยครั้งนี้แล้ว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาทั้งทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การที่กลุ่มตัวอย่างสามารถพัฒนาได้ทั้งนี้มาจากกระบวนการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนการพัฒนาซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์ดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายในลำดับถัดไป

2. รูปแบบการอบรมครูด้วยวิธีการฝึกอบรมปฏิบัติการ (Workshops) ซึ่งดำเนินการตามแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่นิยม (Postmodernism) ส่งผลต่อการพัฒนาครูอย่างไร

จากการศึกษาบริบทการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นำมาประมวลแนวคิดทฤษฎีและผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ โดยนำแนวคิดจากวงจรที่สมบูรณ์ของการเรียนการสอน (Teaching-Learning cycle) ของ Callaghan and Rothery (1988) มาดำเนินการฝึกอบรมปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ให้ความรู้ในสาขาวิชาที่สอนโดยใช้เทคนิค Crosstalk ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารที่ริเริ่มโดย Marvin Brown (2003) เป็นวิธีการสื่อสารระหว่างคนที่พูดต่างภาษากันและพยายามที่จะสื่อสารกันให้เข้าใจ โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคการสื่อสาร 4 ชนิด ได้แก่ 1) อวจนภาษา (Non-verbal Communication) 2) การวาดภาพ (Drawing) 3) สื่อ/อุปกรณ์การสอน (Teaching Resources) และ 4) ภาษาสัญลักษณ์ (Language Symbols) เทคนิค Crosstalk ช่วยลดความรู้สึกกดดันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถหาคำศัพท์มาสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ เทคนิค Crosstalk เป็นวิธีการเรียนรู้ภาษา (language acquisition) จากสมมติฐานของ Krashen (1987) ที่ตั้งไว้ว่า ถ้ามีปัจจัยป้อนเข้า (input) ที่มากพอก็จะเป็นการให้ประสบการณ์ที่เข้าใจได้ วิธีการนี้จะไม่เร่งให้ผู้เรียนพูด จะรอจนกว่าผู้เรียนจะสามารถผลิตภาษาออกมาได้ตามความต้องการของตนเอง ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาหลักสูตร การวางแผนการสอน และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และ ขั้นตอนที่ 3 การเชื่อมโยงหน่วยการเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนการสอน (joint construction of learning and teaching) การฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (construction of lessonplan) และการทดลองใช้แผน (teaching pilot) ซึ่งผู้วิจัยได้บันทึกวิดิทัศน์การสอนของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ช่วงแรกของโครงการวิจัย ทั้งนี้เพราะการได้ดูบันทึกวิดิทัศน์การสอนของตนเอง ช่วยในการตรวจสอบวิธีการสอนของครู และบรรยากาศการเรียนได้ดีกว่าการดูบันทึกวิดิทัศน์ของครูคนอื่น (le Ferve. 2004)

กระบวนการในการฝึกอบรมปฏิบัติการที่มีวิธีการเสริมสร้างความรู้ และขั้นตอนในการจัดการฝึกอบรม ทำให้ครูมีพัฒนาการทั้งด้านความรู้ภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสาร และวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีความรู้ความสามารถตามที่มาตรฐานวิชาชีพ

กำหนดไว้ และเพื่อให้ครูมีศักยภาพตามข้อกำหนด ซึ่งแนวทางในการพัฒนาครูมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีภาษาศาสตร์ยุคหลังสมัยใหม่ กล่าวคือ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการเรียนมากกว่าผลสัมฤทธิ์ มีความเป็นอิสระในการเรียน (learning autonomy) เน้นความแตกต่างที่หลากหลาย (diversity) และผู้เรียนจะได้ร่วมมือกันเรียนรู้ (cooperative learning) โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมเรียน (teachers as co-learners) บูรณาการหลักสูตร (curricular integration) โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสดูเชื่อมโยงวิชาต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น วิชาภาษาต่างประเทศและวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม (holistic learning) เน้นทักษะการคิด (thinking skills) เชื่อมโยงผู้เรียนกับโลกภายนอก เน้นความหมาย (focus on meaning) มากกว่าการท่องจำ หรือกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ และมีวิธีการวัดและประเมินผลทางเลือก (alternative assessment)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากประสบการณ์ในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษในครั้งนี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู 8 ประเด็นดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนา ในการพัฒนาวิชาชีพครู ควรมีข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างพร้อมด้วยภูมิหลังความรู้และทักษะและความต้องการของครูและความจำเป็นที่ส่งผลต่อการพัฒนา

2. การพัฒนาครูอยู่บนหลักการแนวคิดของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ดังนั้นในการอบรมปฏิบัติการ จึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องที่ครูสามารถนำไปใช้ได้จริง

3. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดขอบเขต วิธีการ ผลที่คาดหวังจากการพัฒนา รวมทั้งการจัดกระบวนการและกิจกรรมในการพัฒนาเพื่อการเชื่อมโยงส่วนต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาครูเป็นความจำเป็นที่ต้องดำเนินการในการเพิ่มศักยภาพของครูประจำการ

4. การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนาครู ในการดำเนินการพัฒนาครูระหว่างภาคเรียนทำให้เป็นปัญหาในการเรียนการสอนของครูและนักเรียนและมีผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ควรมีการพิจารณาระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างรอบคอบเพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ และสามารถใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

รวมทั้งการจัดแบ่งเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมในการดำเนินการพัฒนาโดยเฉพาะควรเพิ่มเวลาในการสะท้อนความคิดเห็นจากครู เพื่อให้ครูสะท้อนการปฏิบัติ และเข้าใจความรู้และทักษะที่ได้รับใหม่เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน

5. สร้างระบบในการดำเนินการพัฒนาครูของโรงเรียน โรงเรียนควรมีระบบที่ชัดเจนในการพัฒนาครูโดยเฉพาะครูในระบบประถมศึกษา เพราะสอนหลายกลุ่มวิชา จึงมีการฝึกอบรมหลายครั้ง และแต่ละครั้งทำให้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนและส่งผลถึงประสิทธิภาพการเรียนของนักเรียน

6. การให้โอกาสสำหรับครูทุกคนได้มีการพัฒนา โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กจะไม่มียงบประมาณสนับสนุนการพัฒนา ครูไม่สามารถเข้ารับการอบรมได้ เพราะครูต้องใช้งบประมาณส่วนตัวในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนและต้องใช้งบประมาณส่วนตัวเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ที่พัก ค่าลงทะเบียน ในการอบรม ซึ่งทำให้ไม่มีโอกาสในการพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนจึงควรจัดหางบประมาณเพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้มีการพัฒนา

7. การติดตามประเมินผลการพัฒนา การจัดทำข้อมูลการติดตามประเมินผลการวางแผนการประเมินผลในกระบวนการพัฒนามีน้อยมากในระบบของโรงเรียน การติดตามประเมินการพัฒนาครูเป็นหัวใจสำคัญ เพราะเป็นการสร้างระบบในการปฏิบัติงานที่ดี ทำให้ครูให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิชาชีพ และมีการนำไปสู่การปฏิบัติจริง ตลอดจนสามารถขยายผลไปสู่กลุ่มอื่นๆ และสร้างระบบการพัฒนาคนตามผลงานและนโยบายของหน่วยงาน

8. การมีผู้ร่วมงานที่มีการวิเคราะห์วิจารณ์ที่ดี ในการดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูควรมีผู้ร่วมงานที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและเป็นบุคคลที่อยู่ภายนอกโรงเรียน มาร่วมวิเคราะห์ วิจารณ์และให้ข้อมูลย้อนกลับในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนตั้งแต่การตัดสินใจวางแผนการนำไปสู่การปฏิบัติจริงเพราะจะช่วยให้การดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูมีการมองในมุมมองต่างๆ กัน และช่วยชี้แหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และเป็นผู้ที่ให้เวลากับผู้ดำเนินการภายใน ในการออกแบบกระบวนการไปจนถึงการนำไปสู่การปฏิบัติ

ในงานวิจัยครั้งนี้ วิธีการฝึกอบรมปฏิบัติการที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้เห็นวิธีการ ได้ทดลองทำ ได้นำไปใช้จริง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การมีผู้ชี้แนะเมื่อเกิดปัญหาทำให้เกิดการพัฒนาทั้งความรู้ทางภาษาและการสอนภาษากลุ่มตัวอย่างเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการฝึกอบรมปฏิบัติการ ดังข้อค้นพบในงานวิจัยของ

Iemjinda (2005, 98-104), Atay (2006, 4-7) และงานวิจัยของ Lo, Chao and Yeh (2008) ที่กล่าวว่า ในการอบรมระยะสั้นๆ ครูเป็นเพียงผู้รับข้อมูลความรู้ (sit and get) จากผู้เชี่ยวชาญ ภายใต้อัตตวิสัยเบื้องต้นว่า ครูจะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนเดิม และสามารถนำความรู้ใหม่ไปใช้ได้เมื่อเสร็จสิ้นการอบรม ผลปรากฏว่าวิธีการดังกล่าว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของผู้เข้าอบรมเพียงร้อยละ 5-10 และวิธีการอบรมแบบนี้ ยังคงมีการนำมาใช้อยู่ นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Lo, Chao and Yeh (2008) ยังพบว่า ในการดำเนินงานวิจัยเชิงพัฒนา (Research & Development) นั้น กลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัย ต่างเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยการสะท้อนความรู้สึก (reflectivity) การดำเนินโครงการวิจัยอย่างต่อเนื่อง (continuity) และด้วยความเป็นผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกัน (collegiality) สนับสนุนด้วยข้อค้นพบในงานวิจัยของ Iemjinda (2005, 100-103) ที่ใช้เวลาในการดำเนินโครงการวิจัยถึง 9 เดือน และพบว่าการทิ้งระยะเวลาให้กลุ่มตัวอย่างได้นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง แล้วผู้วิจัยติดตามไปให้คำแนะนำ (coaching) เป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง การบริหารเวลาในการอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตามเป้าหมายส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างสามารถนำไปใช้ในการหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *แนว ศธ. ให้เวลา-ทุนเรียนต่อพัฒนาครูสอนภาษาอังกฤษ*. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก http://www.moe.go.th/webpr/news__day/m081648/edu1.html (วันที่ค้นข้อมูล: 30 พฤศจิกายน 2549)
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2539). *หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น*. (ฉบับปรับปรุง 2533) กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2546). *การจัดการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กระทรวงศึกษาธิการ : กรุงเทพฯ.
- เปิดผลวิจัยทีม 'สกว.' สอนอังกฤษถึงฝืนยาก. (2549, กุมภาพันธ์ 16). *มติชน*, หน้า 26.

- สิน พันธุ์พินิจ. (2547). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒน์.
- สุภางศ์ จันทวานิช. (2546). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 5)*.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1. (2549). *ข้อมูลสารสนเทศ 2549*.
ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2. (2550). *แบบบันทึกผลการประเมิน
ความรู้ภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ประจำปี 2550 (ภาพรวม)*. ฉะเชิงเทรา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)*.
กรุงเทพฯ :
- Atay, D. (2006, September). Teacher' Professional Development : Partnerships
in Research. *Teaching English as a second or Foreign Language*.
10(2), 1.
- Brown, J. M. (2003). *From the Outside in: The Secret to Automatic Language
Growth* [On-line]. From <http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=Ed501257>. Retrieved June 6,2006,
- Callaghan, M. & Rothery, J. (1988). *Teaching Factual Writing – A Genre Based
Approach*: Language and Social Power, Disadvantaged Schools Program,
Sydney: Metropolitan East Region
- Darling-Hammond, L. (1998). Teaching Learning that Supports Student Learning.
EducationalLeadership, 55(5), 6-11.
- Diaz-Maggioli, G.H. (2003). *Professional Development for Language Teachers*
[On-line].Retrived January 4, 2008, from <http://www.cal.org/resources/digest/0303diaz.html>.
- Iemjinda, M. (2005). Teachers and changes : A School-based Professional
Development Programme for Thai Teachers. *Silapakorn University
International Journal*, 5 (1-2), 91-107.

- Krashen, S.D. (1987). *Theoretical Research and Second Language Acquisition Theory. Methodology in TESOL : A book of reading*. Sydney : Newbury House Publisher.
- le Fevre, D.M. (2004). "Designing for teacher learning : Video-based Curriculum Design. In J. Brophy (Ed.), *Advances in Research on Teaching : Vol.10. Using Video in Teacher Education* (pp. 235-258). Elsevier. Oxford : UK.
- Lo, Y.G., Chao, C. & Yeh, H.V. (2008). *Interactions within, between and across Communities : A Model for EFL Professional Development*. (Papers presented in 25 th International Conference of English Teaching and Learning 2008 International Conference on English Instruction and Assessment.) n.p.
- Sparks, D. (2002). *Designing Powerful Professional Development for Teachers and Principals*. Oxford : National Staff Development Council (NSDC).
- Yamanae, T. (1973). *Statistics : An introduction analysis. Harper International Education*. Singapore: Times Frinters Sdn. Phd.